

seminaris temàtics d'aprofundiment

Treballar amb i a partir dels interessos de l'alumnat a l'aula

Judith Oller

(25 d'abril de 2022)

ACTIVITAT FORMATIVA: QUÈ PUC FER PER FOMENTAR EL TREBALL AMB I A PARTIR DELS INTERESSOS DE L'ALUMNAT A L'AULA?

Finalitat:

Afavorir la reflexió del professorat respecte el grau d'incorporació de l'estratègia de personalització "treballar amb i a partir dels interessos de l'alumnat" a les activitats d'ensenyament i aprenentatge, per tal de plantejar possibles millores de les activitats formatives que ajudin a millorar l'atribució de sentit dels aprenentatges escolars.

Objectius de l'activitat:

1. Realitzar un diagnòstic del nivell d'incorporació de l'estratègia "treballar amb i a partir dels interessos dels infants" a una de les activitats d'ensenyament i aprenentatge que realitzi el professorat als seus respectius centres a través d'una rúbrica.
2. A partir del diagnòstic inicial, plantejar dos propostes de millora de l'activitat d'acord amb els continguts plantejats a la xerrada i l'assumpció de la perspectiva de la personalització de l'aprenentatge escolar.
3. Reflexionar sobre l'impacte de la pràctica en el conjunt del projecte pedagògic de centre i la sostenibilitat de la mateixa.

Enunciat de l'activitat:

Pensa en alguna activitat formativa on es recullin i/o treballin d'alguna forma els interessos de l'alumnat a l'aula. És a dir, alguna activitat o tasca escolar on es senti la veu dels i les alumnes respecte el que els agrada fer o tenen interès

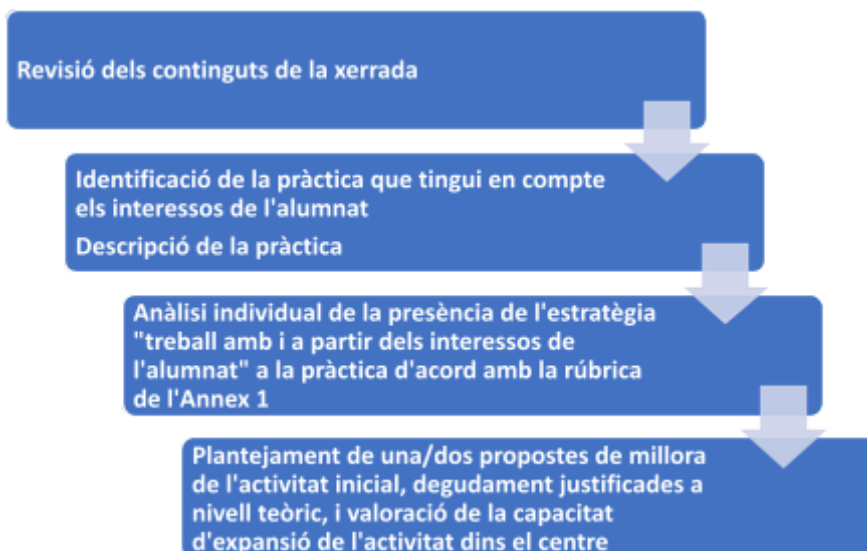
per conèixer (ja sigui dins o fora de l'escola). Pot ser una activitat aïllada que facis a l'aula puntualment o bé una activitat que formi part d'un projecte més ampli i es treballi al llarg de diferents setmanes.

A partir d'aquesta activitat, se't demana:

- Descriure breument aquesta activitat formativa (màxim 500 paraules). Pots utilitzar els següents punts de partida: a quina edat va dirigida, amb quin àmbit/matèria/tema es relaciona i quins objectius/competències persegueix, a través de quina metodologia es treballa, quina duració té, com s'organitza socialment l'aula (en parelles, individualment, en petit grup, grup sencer), per quants alumnes està pensada, què s'avalua i de quina forma, etc. No t'oblidis comentar en aquest apartat qualsevol aspecte rellevant que consideris necessari per tal que es pugui entendre bé la pràctica.
- Valorar en quin grau l'activitat afavoreix la incorporació de l'estratègia de personalització "treballar amb i a partir dels interessos dels infants", tot i utilitzant la rúbrica d'avaluació que es presenta a l'annex 1. A la rúbrica es presenten les dimensions d'anàlisi i les subdimensions implicades. Hauràs d'assenyalar a la taula en quin grau d'assoliment creus que es troba l'activitat (marcant amb un color la casella corresponent que creguis que més s'adequa a la realitat analitzada, i posant una breu justificació de l'anàlisi a la part dreta de la taula, per cadascuna de les dimensions).
- A partir de l'anàlisi realitzat, hauràs de plantejar dos propostes de millora de l'activitat inicial. Aquestes propostes han d'estar degudament argumentades d'acord amb els continguts treballats a la xerrada i l'assumpció d'una perspectiva de personalització de l'aprenentatge on es consideri rellevant el treball amb i a partir dels interessos de l'alumnat, o bé la seva combinació amb altres estratègies de personalització.
- Finalment, hauràs de donar resposta a les següents preguntes relacionades amb el possible impacte de l'activitat en el centre i la seva sostenibilitat (pots fer un text cohesionat explicant la teva opinió al respecte, no cal que responguis cada pregunta per separat, màxim 1000 paraules):
  - Creus que el professorat del teu centre, en general, té una concepció estàtica o dinàmica dels interessos?
  - Treballes sol/a en aquesta activitat o et recolza algun equip docent?

- La resta de professorat coneix aquesta pràctica? Has pogut socialitzar aquesta activitat (p.ex. en la coordinació dels equips docents)?
- Com creus que es podria rebre la incorporació de l'estratègia "treball amb i a partir dels interessos" com a aspecte nuclear del PEC? Quina acollida creus que tindria per part de l'equip directiu i del professorat?
- Quins creus que serien el/s principal/s impediments per introduir aquesta estratègia en el PEC? (falta de temps, falta de formació, falta de recursos, falta d'implicació...)
- Creus que val la pena seguir treballant aquesta activitat per fomentar aprenentatges amb sentit? Quins serien els principals reptes per estendre aquesta activitat en el temps?

Mapa de procés de l'activitat:

Producte a lliurar:

Un document on s'incloguin els següents aspectes:

- Nom i cognoms, centre educatiu, DNI.
- Títol de la xerrada
- Descripció de la pràctica a analitzar (màxim 500 paraules)
- Anàlisi de la pràctica a través de la rúbrica (incloure la rúbrica de l'Annex 1 marcant sobre la taula el grau de presència de l'estratègia i la justificació de l'anàlisi feta a l'apartat d'observacions de cada dimensió)

- Identificació i justificació de les dos propostes de millora, i valoració de la capacitat d'impacte de l'activitat en el centre i la seva sostenibilitat (màxim 1000 paraules)

Referències:

Coll, C. (2018). Intereses y objetivos de aprendizaje del alumnado. Comunicació presentada en el II Encuentro sobre personalización del aprendizaje y procesos de innovación educativa. Madrid, 16 i 17 de novembre. <https://youtu.be/JmlfBfmnGKQ>

Solari, M. (2020). Una aproximación teórico-metodológica a los intereses del alumnado como recurso para la construcción de aprendizajes con sentido. Conferència impartida en el Màster Interuniversitari en Psicologia de l'Educació, MIPE. Barcelona, 5 de novembre. <https://www.youtube.com/watch?v=f52zXopnJyE>

Recull de pràctiques i recursos inspiradors:

- **Treball d'interessos a l'educació infantil** (Charter Oak International Academy, EEUU): <https://youtu.be/OAAG9Q-ZYIQ>
- **Artefactes per treballar inicialment els interessos:** <http://www.teachingdesigners.org/los-intereses-del-alumnado-reflejados-en-el-aula/>
- **Les preguntes interessants a primària:** <https://youtu.be/8nBrPW8m8>
<https://www.eduforics.com/es/la-rueda-de-preguntas-interesantes-el-trabajo-a-partir-de-y-con-los-intereses-del-alumnado/>
- **Els mapes d'interessos a primària:** [Los "mapas de intereses", una práctica educativa orientada a reforzar el sentido de los aprendizajes escolares - EDUforics](#)
- **"Química a partir de xuxes" a primària** (experimentació a l'escola Walter Bracken STEAM Academy, EEUU): <https://www.youtube.com/watch?v=mYfjdRWb7d0>
- **"Genius projects" per treballar interessos personals al cicle superior de primària i a la secundària:** [Using Genius Hour Projects to Help Middle and High School Students Find Meaning | Edutopia](#)
- **Un projecte STEAM que utilitza interessos d'altres matèries a secundària:** [A STEM Project That Connects to Middle School Students' Interest in Social Movements | Edutopia](#)
- **Elecció i veu dels estudiants a secundària a partir de BRCS** (secundària): <https://youtu.be/Go7sCV7LVAM>

- **Plans personals d'aprenentatge per a fomentar la veu i l'elecció de l'alumnat** (secundària): [Planes personales de aprendizaje - EDUforics](#)
- **Jornada BLE (2018). Taula rodona amb 3 experiències per treballar a partir dels objectius i els interessos d'aprenentatge de l'alumnat:** <https://youtu.be/ZRtQtAJjYek>
- **Personalització i itineraris d'aprenentatge: com impulsar-los de manera efectiva?** <https://youtu.be/MYxh6AIi7LQ>
- **Engel, A., Vizquerra, M.I., i Solari, M. (2021, Maig). Trabajar con y a partir de los intereses de aprendizaje del alumnado. Cuadernos de Pedagogía.** <https://ble.psyed.edu.es/2021/05/24/trabajar-con-y-a-partir-de-los-intereses-de-aprendizaje-del-alumnado/>

ANNEXOS

Annex 1: Rúbrica per al diagnòstic del nivell de presència de l'estratègia de personalització "treball amb i a partir dels interessos dels infants" a la pràctica d'aula

Menor potencial per a la realització d'aprenentatges amb sentit i valor personal

Major potencial per a la realització d'aprenentatges amb sentit i valor personal

Dimensions d'anàlisi de la pràctica educativa		1	2	3	4	Justificació de l'elecció
Disseny de l'activitat	Concepció sobre els interessos	Els interessos depenen de predisposicions innates dels individus. Els interessos són estables (no canvien al llarg del temps).	Els interessos depenen fonamentalment de predisposicions innates dels individus. No solen canviar.	Els interessos depenen de factors personals + socials (en funció de l'entorn on creix l'infant) Poden canviar amb el temps.	Els interessos depenen de factors personals + socials. Els educadors tenen un paper clau per ajudar a seguir desenvolupant els propis interessos dels infants i a que en descobreixin de nous.	
	Organització social aula	Els alumnes treballen sols, individualment	Els alumnes treballen en parelles	Els alumnes treballen en grup	Els alumnes treballen en grups cooperatius	

	Finalitat de l'activitat	No es consideren els interessos dels alumnes en l'activitat	El treball sobre interessos és una part perifèrica de l'activitat. Es presenta un llistat tancat de temes d'interès que l'alumnat ha de marcar.	El treball sobre els interessos és una part central de l'activitat. Els alumnes identifiquen els interessos generals a partir d'àmbits de coneixement (ciència, comunicació, art...).	El treball sobre i a partir dels interessos és l'eix vertebrador de l'activitat. Es generen nous interessos a través de la participació en activitats socialment i culturalment rellevants (aprenentatge vivencial) per l'alumnat.	
Implemenció de l'activitat	Metodologia de treball	Activitat tancada (una sola solució). No s'escolta la veu dels estudiants. S'utilitzen metodologies de treball de tipus receptiu (tradicionals).	Activitat tancada, reflexió escassa o inexistent. Els estudiants tenen veu en moments puntuals de l'activitat (p.ex. a l'hora de decidir el format de presentació). S'utilitzen preferentment metodologies receptives, tot i que i s'incorporen puntualment algunes estratègies que promouen l'activitat dels alumnes (p.ex. aprenentatge cooperatiu).	Activitat oberta (possibles solucions) S'escolta la veu de l'alumnat durant tota l'activitat, i se'ls deixa prendre decisions sobre l'activitat en moments puntuals (quan formen grups, quan escullen tema, quan elaboren el producte...). Es treballa a partir de metodologies actives (ApS, projectes, treball cooperatiu, reptes, experiments, ambients...), que requereixen d'una gran participació de l'alumnat. S'utilitzen les TIC puntualment. Es fomenta la presa	Activitat oberta i reflexiva. S'escolta la veu dels estudiants durant tota l'activitat, la presa de decisions és elevada i es fomenta l'autoregulació de l'alumnat. Es treballa a partir de metodologies actives, que requereixen d'una participació activa de l'alumnat durant tota l'activitat i la seva presa de decisions sobre el procés d'aprenentatge (decideixen objectius, metodologia de treball, forma d'avaluació).	

		No hi ha presència d'estratègies de personalització de l'aprenentatge (educació centrada en l'ensenyament -no en l'aprenentatge).	De forma parcial s'identifica l'estratègia de personalització "treball amb i a partir dels interessos de l'alumnat" a l'activitat.	de decisions de l'alumnat en moments puntuals de l'activitat (fer grups, decidir el tema, escollir format del producte...).	Es treballen tres o més estratègies de personalització a l'activitat.	
	Ajuda educativa	L'ajuda educativa es dona exclusivament per part del professorat. Es fa un seguiment puntual de l'alumnat durant l'activitat. Es posa èmfasi en l'avaluació sumativa (resultat aprenentatge).	L'ajuda educativa es dona majoritàriament per part del professorat. Es fa un seguiment i avaluació continuada de l'alumnat. Es posa èmfasi en l'avaluació formativa	L'ajuda educativa es dona majoritàriament per part del professorat, tot i que es fomenten ajudes entre iguals en moments puntuals. Es fa un seguiment i avaluació continuada de l'alumnat, s'adapten les formes i mètodes d'ensenyament segons les necessitats. Es posa èmfasi en l'avaluació formativa i, en menor mesura, la	S'aprofiten les ajudes educatives provinents tant del professorat com del treball cooperatiu entre iguals. L'acompanyament de l'alumnat és personalitzat, es fomenta l'autoregulació i la presa de decisions de l'alumnat, per tal que esdevingui un aprenent competent. Es posa èmfasi en l'avaluació formativa i formadora.	

			(continuada).	formadora (orientada a l'acció).		
	Importància de la reflexió sobre el treball amb i a partir dels interessos	No hi ha reflexió sobre els interessos. No s'utilitzen instruments per afavorir la reflexió.	El professorat planteja algunes preguntes inicials per identificar interessos de l'alumnat. La reflexió sobre els propis interessos és escassa o inexistent. S'utilitzen puntualment instruments per afavorir la reflexió individual dels propis interessos.	El professorat planteja algunes preguntes inicials per identificar interessos de l'alumnat i tanca l'activitat amb la reflexió sobre els interessos identificats a la classe. Es posa poc èmfasi en l'autoconeixement. S'utilitzen instruments per afavorir la reflexió individual dels propis interessos. La reflexió en grup és menys present.	La reflexió sobre els interessos de l'alumnat (particulars i del grup) es fa a l'inici, durant i al final de l'activitat. Es socialitzen i discuteixen els interessos en grup. Importància de la reflexió sobre els canvis en els interessos al llarg de la participació en l'activitat per fomentar autoconeixement, guiats pel professorat. S'utilitzen instruments per afavorir la reflexió individual i en grup dels propis interessos i dels de la classe. La reflexió en grup és menys present.	

Pr os pe cti va de fut ur i so ste nib ilit at		No hi ha interès del centre per avançar cap a un ensenyament personalitzat en els propers anys. Hi ha resistència per introduir innovacions en aquest sentit.	Es treballen poc els interessos de l'alumnat. Hi ha certa resistència per introduir innovacions en la línia de la personalització.	La metodologia utilitzada per a treballar els interessos de l'alumnat encara és poc coneguda al centre i/o està en procés d'expansió. El centre ja està fent innovacions educatives per avançar cap a la personalització.	La metodologia utilitzada per a treballar els interessos de l'alumnat està en total consonància amb el tipus de treball que es fa en el centre. La personalització és un eix fonamental del PEC.	

Font: Elaboració pròpia a partir de Coll, C. (2018) i Solari, M. (2020)